

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM

(11 Aralık 2014)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

‘NEREDEN BULDUN’ DEMEYECEKSİN, VERGİLEYECEKSİN!

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, geçen hafta “şeffaflık paketi” ile ilgili çok önemli açıklamalar yaptı. Babacan’ın bahsettiği paket, kentsel rantlardan tutun da, gayrimenkul sektöründen daha fazla vergi alınmasına, kredi kartı harcamalarının takip edilerek gelirle bağlantı kurulmasına kadar pek çok konuyu kapsıyor.

Sayın Babacan, daha önce de inşaattaki dikey büyümeden şikayet ederek, bu sektöre dayalı ekonomik yükselmeden duyduğu rahatsızlığı ifade etmişti. Şimdi ise kentsel rant çıkarımlarından biri olan gayrimenkul işlemlerinden vergi alınması üzerinde duruyor. Sektördeki haksız kazançların ve yolsuzlukların önüne geçilemeyeceği anlaşılmış olacak ki en azından vergi alalım fikri gündeme atılıyor. Yani şeffaflıktan kastımız vergiyi aradan çıkartmak!

Gayrimenkul sektöründen elde edilen kazançların vergilendirilmesi konusunda tam bir karmaşa yaşamaktayız. Diğer konularda olduğu gibi bu hususta da vergi mevzuatımız karmaşık bir yapıya sahip.

Örneğin, gerçek kişiler tarafından yapılan gayrimenkul satışlarının ticari kazanç kapsamında mı yoksa değer artış kazancı kapsamında mı vergilendirileceği konusunu bile netleştirememiş durumdayız. Aslında bahsettiğimiz bu konu olayın temeli, bunu çözmeden gayrimenkul uygulamalarından vergi almaktan bahsetmek biraz ütopya gibi geliyor.

Kredi Kartı ile Gelir Orantısızlığı

Kredi kartlarından gelir takibi meselesine de gelecek olursak; 1998 tarihinde yapılan bir reform paketi ile 4369 sayılı Kanun ile “Mali milat” veya “nereden buldun” olarak isimlendirilen vergisel düzenlemeler yapılmıştı.

Gelir Vergisi Kanunu’ndaki bir düzenleme ile tasarruf ve harcamalara kaynak oluşturan her türlü varlık, gelir olarak tanımlanmıştı. Vergi Usul Kanunu’nda yapılan bir başka revize ile mükelleflere her türlü tasarruf ve harcamalarını açıklama zorunluluğu getirilmişti. Ancak, bu düzenlemelerin ömrü çok uzun olmadı. 1 yıl sonra çıkan 4444 sayılı Kanun ile düzenlemeler ile daha uygulanma şansı bulamadan yürürlükten kaldırıldı.

Aradan 15 yılı aşkın bir süre geçti ve Ali Babacan benzer şeylerden bahsederek kredi kartlarına gelir denetiminin getirileceğini söyledi. Eğer uygulama yürürlüğe girerse, kredi

kartı kullanımını ile elde edilen gelirle orantılı değilse, bu orantısızlığı mükellefin izah etmesi gerekecek. İzah kabul edilmezse, gelirin yüksek olduğu varsayımıyla vergi alınacak.

Olumsuz Etkileri Göz Önüne Alınmalı

Uygulama ile birlikte aklımıza sorular takılıyor: Madem, 1998 yılındaki düzenleme doğruydı, bunu yapmak için 15 yıl beklemeye gerek var mıydı? Ya da eğer yapılacaksa sadece kredi kartı harcamaları ile sınırlı kalmak yeterli olacak mı? Bunun dışındaki harcamaların kaynağı ispat edilemezse herhangi bir vergilendirme yapılacak mı?

Geçen hafta dillendirilen bu konu basit bir durum değil. Büyük bir vergi reformu anlamına geliyor. Harcamalar ile gelir arasında bağlantı kurmak “nereden buldun” uygulamasının hayata geçirilmesi değerini taşıyor. Üzerinde çok durulması, çok tartışılması gerekiyor. Belge düzeni ve kayıtlı ekonomi üzerinde oluşturacağı olumsuz etkilerin göz önüne alınması gerekiyor. Umarım aceleye getirilmez. En azından “şeffaflık paketini” şeffaf şekilde tartışabiliriz!

.....

BİRDEN FAZLA İŞYERİNDE ÇALIŞILABİLİR Mİ?

Bazı nitelikli çalışanların birden fazla işyerinde çalışması gündeme geldi. Kamuoyunda bilinenin aksine bir kişi birden fazla işyerinde çalışabilmektedir. 5510 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrası (a) bendinde “*Bir hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar... sigortalı sayılırlar,*” denilmektedir.

Buna göre birden fazla işveren tarafından çalıştırılmanın önünde yasal bir engel olmadığı gibi, sigortalının birden fazla işyerinde çalışması durumunda her işyerinde kendisi adına prim ödenmesi zorunludur. SGK uygulamasında bir sigortalı birden fazla işverenin yanında hizmet akdine tabi çalışıyorsa o sigortalıyı çalıştırdığı tüm işverenler sigortalı olarak birbirlerinden ayrı olarak ve kendilerinde alınan ücret ve çalışma gün sayısı üzerinden SGK' ya bildirmesi ve primlerini ödemesi gerekmektedir.

Sigortalının iki ayrı işveren yanında çalışması halinde, her iki işverende diğer işverenin yanında çalışıp çalışmadığına bakmaksızın, normal sigortalılar için verdiği aylık prim ve hizmet bildirgesi ile çalışma günü ve sigorta primine esas kazançlarını SGK' ya bildirir. SGK gün sayısı en fazla 30 gün olarak dikkate alınacaktır.

Bu maddeye göre alınacak prime esas tutulan günlük kazancın alt sınırı asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır.

Ödenmemiş olan primlerden dolayı prim iadesi yapılamaz. SPEK üst sınırını aşan ve iadesi talep edilen primlerin yasal süresi dışında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmiş olması, gecikme cezası ve gecikme zammının sigortalıya veya işverene iadesi mümkün değildir.

***

SORU-CEVAP

*Şirketimizde 30 kişi çalışıyor. Buna göre iş güvenliği açısından destek elemanı atanması gerektiği söyleniyor. Bu doğru mudur? Doğruysa ne yapmamız lazım? **Haluk Deniz***

Destek elemanı, asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma konularında özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve eğitime sahip kişidir. Her işyerinde destek elemanı görevlendirilmesi gerekmektedir. İşveren; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar bir destek elemanı olarak görevlendirir.